

Handläggare
Anna Lindskog
Telefon: 08-508 25 156

Till
Socialnämnden

Svar på skrivelse angående översyn av ersättningssystemet för boendestöd

Förvaltningens förslag till beslut

(2 bilagor)

1. Socialnämnden hänvisar till detta ärende som svar på rubricerad skrivelse.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

Inger Stark och Jackie Nylander (båda V) har lämnat in en skrivelse till socialnämnden där de föreslår en genomlysning av ersättningssystemet för boendestöd inom valfriheten i Stockholms stad. Av skrivelsen framgår att genomlysningen bör ske utifrån faktorer som ersättningsnivåer, vad som ingår i ersättningen, fördelningen av beslut i olika nivåer, socioekonomiska och geografiska variabler som kan påverka behovet samt effekter för brukarna och boendestödjarna av nuvarande system.

Valfrihet för boendestöd infördes 1 januari 2010 i Stockholms stad. Vid införande av nya system är det viktigt att följa upp och utvärdera dess konsekvenser. Förvaltningen tar årligen fram statistik över antal beviljade timmar och nivåer för socialpsykiatrins boendestöd. Förvaltningen arbetar med en översyn av valfrihetssystemet för boendestöd. I uppdraget ingår bland annat att fånga upp olika intressenters uppfattning om hur systemet fungerar och ge förslag på lösningar. Uppdraget ska vara slutfört den sista oktober 2013.

Bakgrund

Insatsen boendestöd för personer med psykisk funktionsnedsättning i Stockholms stad omfattas sedan 1 januari 2010 av valfrihet. Kopplat till valfriheten finns ett ersättningssystem där ersättning till utföraren utgår i tre olika nivåer. Nivåerna tar hänsyn till hur mycket resurser utföraren behöver avsätta för att stötta den enskilde, till varje nivå finns även ett antal timmar kopplade. För att avgöra vilken nivå som är aktuell i det enskilda fallet genomför handläggaren en resursmätning. I resursmätningen utgörs nivå 1 av 0-10 poäng, vilket motsvarar ett stödbehov på 1-7 timmar i månaden och renderar en ersättning till utföraren på 1620 kr per månad. 12-34 poäng motsvarar ett stödbehov på 8 till 18 timmar och ger 4680 kr per månad. För nivå 3 gäller 36 poäng och däröver i resursmätningen samt 19 timmar och däröver vilket ger en ersättning på 8855 kr per månad till utföraren. Nivåerna har inte förändrats sedan 2012.

Ärendet

Inger Stark och Jackie Nylander (båda V) har i en skrivelse till nämnden tagit upp att ersättningssystemet för boendestöd behöver belysas. I skrivelsen pekar Inger Stark och Jackie Nylander på en rad faktorer delvis kopplade till ersättningssystemet som skulle behöva analyseras för att säkerställa att de inte innebär några negativa konsekvenser för brukarnas livskvalitet och rehabilitering.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Vid införande av nya system är det viktigt att följa upp och utvärdera dess konsekvenser. I Socialtjänstrapporten sammanställer socialförvaltningen årligen hur insatser inom socialpsykiatri förändras. Under september 2012 hade 1298 personer i Stockholms stad boendestöd inom valfriheten, 42 procent av dessa bedömdes enligt handläggarna behöva stöd enligt nivå 1, 50 procent enligt nivå 2 och 8 procent enligt nivå 3. Siffrorna ligger nästan exakt i linje med hur fördelningen såg ut när provmätningar gjordes inför införandet av valfrihet för

boendestöd. Bryter man ner siffrorna på stadsdelsnivå så uppträder dock vissa avvikelser. Tre förvaltningar, Södermalm, Skärholmen och Bromma hade majoriteten av sina ärenden i nivå 1. Hägersten-Liljeholmen, Älvsjö, Rinkeby-Kista och Enskede-Årsta-Vantör hade en klar majoritet av ärendena i nivå 2, se bilaga 1 för fullständig tabell.

Under september 2012 beviljades brukarna i snitt 9 timmar boendestöd i månaden. I ett system med nivåer och timmar kopplade till nivåerna finns det en risk att enskildas stödbehov tenderar att bedömas så att de hamnar med max antal timmar i en lägre nivå istället för någon/några fler timmar per månad i en högre nivå. Nivå 1 sträcker sig från 1 till 7 timmar boendestöd i månaden. Vid genomgång av antalet timmar i snitt per nivå under september 2012 hade Hägersten-Liljeholmen och Farsta stadsdelsförvaltningar beviljat 6,1 respektive 6 timmar boendestöd i snitt för de personer som beviljats stöd enligt nivå 1. Motsvarande siffra för Spånga-Tensta var 3,2 timmar. Se bilaga 2 för fullständig tabell.

Under hösten 2012 deltog samtliga handläggare inom stadens socialpsykiatri i en utbildningssatsning kring individuell behovsbedömning. Satsningen leddes av socialförvaltningen och syftet med utbildningen var att tydliggöra skillnader i behovsbedömning mellan stadsdelsnämnderna samt fördjupa kunskapen om vilka faktorer som är viktiga att väga in när en individuell behovsbedömning ska genomföras. Efter utbildningen gjordes en genomlysning av handläggningsprocessen inom socialpsykiatrien. Flera handläggare uppgav i samband med genomlysningen att resursmätning som instrument för att fastställa vilken nivå stödbehovet ska hamna på är komplicerat och svårhanterligt.

Förvaltningen arbetar med att utveckla, implementera och följa upp valfrihetssystemet inom socialpsykiatrien och har inom ramen för detta arbete påbörjat en översyn av valfrihetssystemet för boendestöd. I översynen ingår bland annat att fånga upp olika intressenters uppfattning om hur systemet fungerar och ge förslag på förbättringar. Uppdraget ska vara slutfört den sista oktober 2013.

Förvaltningen föreslår att resultatet från granskningen används som underlag för eventuella förändringar av valfrihetssystemet för boendestöd inom socialpsykiatrien.

Bilaga 1

September 2012 boendestöd inom valfriheten.

Andel personer i respektive ersättningsnivå

Stadsdelsnämnd	September Andel personer i nivå 1	September Andel personer i nivå 2	September Andel personer i nivå 3
Bromma	54	43	3
Enskede-Årsta-Vantör	39	58	3
Farsta	49	44	7
Hägersten-Liljeholmen	34	61	5
Hässelby-Vällingby	48	46	6
Norrmalm	47	53	0
Rinkeby-Kista	37	58	5
Skärholmen	54	46	0
Spånga-Tensta	39	55	6
Södermalm	58	42	0
Älvsjö	39	59	2
Östermalm	48	51	1
Enheten för hemlösa*	0	36	64
Snitt andel i respektive nivå	42	50	8

Skarpnäcks och Kungsholmens stadsdelsnämnder saknas i sammanställningen ovan då de under september 2012 inte registrerade boendestöd i valfrihetens nivåer. Det beror på att de under den här perioden hade avtal med entreprenad respektive intraprenad.

*Siffrorna för Enheten för hemlösa avser endast 11 personer och kan därmed vara något missvisande.

Bilaga 2

September 2012, antal personer i respektive ersättningsnivå samt antal timmar i snitt som beviljades inom varje nivå.

Stadsdelsnämnd	Antal personer i nivå 1	Timmar i snitt i nivå 1	Antal personer i nivå 2	Antal timmar i snitt i nivå 2	Antal personer i nivå 3	Antal timmar i snitt i nivå 3
Bromma	64	4,4	51	10,5	4	24,5
Enskede-Årsta-Vantör	75	5,5	111	11,9	5	31
Farsta	70	6	63	13,4	10	30,3
Hägersten-Liljeholmen	50	6,1	91	11,7	8	27,6
Hässelby-Vällingby	75	4,5	72	10,2	9	19,4
Norrmalm	43	5,1	49	11,3	0	0
Rinkeby-Kista	46	5,4	72	11,6	5	27,2
Skärholmen	41	4,5	35	10,8	0	0
Spånga-Tensta	12	3,2	17	10,7	2	25,5
Södermalm	46	4,2	34	11,9	0	0
Älvsjö	16	4,6	24	11,4	1	28
Östermalm	37	5,4	39	11,9	1	21
Enheten för hemlösa	0	0	4	12,5	7	30,3
Totalt	575	5,1	662	11,6	52	26,7

Skarpnäcks och Kungsholmens stadsdelsnämnder saknas i sammanställningen ovan då de under september 2012 inte registrerade boendestöd i valfrihetens nivåer. Det beror på att de under den här perioden hade avtal med entreprenad respektive intraprenad.

*Siffrorna för Enheten för hemlösa avser endast 11 personer och kan därmed vara något missvisande.